

Технологія „Кінодидактика” у роботі зі студентами (поради від проф. Катерини Крутій)

Кінодидактика - це технологія, що дозволяє вивчити та скоригувати дієздатність і точність власного світогляду майбутнього педагога на основі перегляду та аналізу кінофільму.

Показником позитивного впливу кінопоказів на особистісний та професійний розвиток студентів є їхня самостійна робота не тільки після перегляду (есе, твори, дискусія), але і до нього. Для цього студентам пропонуються теми доповідей і повідомлень, які допомагають більш повно сприйняти художню реальність фільмів і реалізують міжпредметні зв'язки з такими дисциплінами, як історія педагогіки, вікова психологія, дефектологія тощо.

Кінодидактика забезпечує:

- включення механізмів рефлексії, саморозвитку та самоосвіти майбутніх педагогів;
- створення освітнього співтовариства як форми інтеграції соціальних, просвітницьких і професійних структур;
- розвиток і ампліфікацію суб'єктів підготовки в єдності їхніх громадянських, особистісних та індивідуальних характеристик;
- реалізацію гуманістичних ідеалів в освіті.

Наведемо приклад використання кінодидактики для студентів першого курсу спеціальності «Дошкільна освіта», дисципліна «Вступ до спеціальності».

Режисер Ролан Биков у 1990 році зняв десятихвилинну картину «Я сюди більше ніколи не повернуся» («Люба») на замовлення ЮНЕСКО, яка входить до міжнародного кіноальманаху „How are the kids”. У ролі Люби знялася 6-річна Ніна Гончарова, вихованка Ташкентського дитячого будинку. Фільм пропонується майбутнім педагогам для перегляду (<https://www.youtube.com/watch?v=sOMxrpjeamWM>).

Перед переглядом фільму студентам запропонувати такі настанови:

„Буде корисно віднайти час, щоб зануритись у фільм, перш ніж побіжно і відразу дивитись. Ви можете зрозуміти те, що не могли зрозуміти раніше, і це може повністю змінити вашу думку про фільм. Ймовірно, вам доведеться подивитися фільм кілька разів, щоб вловити всі моменти, відтінки та інтонації. Буде корисно зробити нотатки під час перегляду фільму”.

Коротко про сюжет цієї драми-новели: мати-алкоголічка б'є і виганяє п'ятирічну Любу з дому. Дитина тікає в затишний куточок в лісі, де вона ховає свої іграшки. Вона грає з ними, копіюючи своє життя, сповнене кошмарів, побоїв і лайки матері. Нічого іншого вона просто не знає. Потім вона йде додому, але, згадавши, що її там чекає, кричить: „Я сюди більше ніколи не повернуся!”. Фільм показує процес знищення внутрішнього об'єкта (матері), реагування дитини замість гри, а після цього п'ятирічна дитина відмовляється навіть від себе. Вода у фільмі як метафора - повернення в

утробу матері, щоб прожити в іншому житті, іншому вимірі, перетворитися на пташку і полетіти.

На наступному практичному занятті студентам пропонується перегляд фільму „Я сюди більше ніколи не повернуся! 20 років по тому” (<http://fishki.net/1812408-zhyostko-ochen-no-skolko-raz-ja-videl-takih-detej/gallery-2890956-ja-sjuda-bolyshe-nikogda-ne-vernusy-20-let-spustja-video.html>), перегляд якого для багатьох буде повною несподіванкою.

Студентам слід повідомити, що режисер Ролан Биков ніяк не міг знайти дівчину на головну роль, поки одного разу не побачив на телемарафоні, присвяченому дітям, маленьку дівчинку з косоокістю з Ташкента. Її доля не набагато відрізнялась від попереднього сценарію. Батько бив матір, коли вона була вагітна Ніною, а бабуся потрапила до в'язниці після того, як спробувала захистити свою доньку. Батько покинув матір з чотирма дітьми, і Ніна потрапила в дитячий будинок. Тому Ніна так переконливо зіграла свою героїню. Після зйомок дівчинка жила у Бикових, її прооперували і виправили косоокість, потім вона лікувалась в різних санаторіях. Потім вона повернулась до Ташкенту і після інтернату закінчила поліграфічний технікум. Заміж так і не вийшла, має двох дітей від різних батьків, доньку і сина. Намагається не повторювати помилки батьків, але це їй не завжди вдається.

Студентам слід запропонувати написати рецензію на фільм, скориставшись низкою запитань до переглянутих фільмів:

- Чи виправдав фільм ваші очікування?
- Який ваш вердикт в цілому?
- Висловіть свою думку, підкріплюючи його аналізом і фактами.
- Спробуйте спрогнозувати на матеріалі цих двох фільмів наступні 10 - 20 років життя Ніни та її дітей.

ПОРАДИ ДО НАПИСАННЯ РЕЦЕНЗІЇ НА КІНОФІЛЬМ

Джерело:

<http://ehow.com.ua/money/yaknapisati-retsenziyu-na-film.html>

• Інформація про фільм

Назва фільму. Прізвище та ім'я режисера. Імена акторів, які виконують головні ролі. Жанр фільму. Де і коли відбуваються події. Сюжет.

• Під час перегляду фільму робіть нотатки

Для цього підійде звичайний блокнот або текстовий редактор на ноутбучі або смартфоні. Короткі нотатки дозволять вам освіжити пам'ять, коли ви приступите до написання рецензії. Робіть запис щоразу, коли щось, неважливо позитивне чи негативне, привертає вашу увагу, це може бути дизайн костюмів, грим, декорації, звук або музика тощо.

• Звертайте увагу на технічну реалізацію

Під час або відразу після перегляду фільму подумайте про те, яке враження на вас справили такі аспекти:

Режисура. Подумайте про те, яким чином режисер фільму спробував донести сюжет до глядача. Які прийоми він при цьому використовував. Якщо фільм здався вам затягнутим, або, можливо, позбавленим якихось важливих

моментів, запишіть це на рахунок режисера. Якщо ви бачили інші фільми в постановці цієї ж людини, спробуйте порівняти їх і визначити, які з них вам сподобалися більше, а які менше, і чому. *Сценарій*. Оцініть майстерність сценариста, включаючи і те, як вибудовані діалоги, і, як прописані характери героїв. Здався вам сюжет нудним і нецікавим, або ж захоплюючим і непередбачуваним? Наскільки реалістичними виглядають головні герої?

Монтаж. Наскільки технічно добре виконано монтаж? Зверніть також увагу на освітлення та інші ефекти. Якщо у фільмі використовується комп'ютерна графіка, визначте для себе її реалістичність і доречність використання.

Дизайн костюмів. Наскільки добре одяг героїв вписувався в антураж? Чи допоміг він створенню загальної атмосфери, або навпаки явно виділявся на загальному тлі?

Вибір місця зйомок і дизайн декорацій. Визначте, наскільки важливим для фільму були декорації і навколишнє оточення. Як ці аспекти вплинули на загальне враження фільму? Якщо зйомки проходили на натурі, чи добре була вона підібрана?

Музика та саундтрек. Наскільки відповідна музика звучала у фільмі? Чи було її достатньо чи може занадто багато? Який настрій вона створювала? Саундтрек дуже важливий у кіновиробництві, і може дуже сильно вплинути на враження від фільму, як позитивно, так і негативно.

• **Запишіть свої думки**

Обдумуючи всі ці аспекти фільму, намагайтеся записувати ті думки, що приходять вам в голову, робіть нотатки ваших інтелектуальних пошуків. Не хвилюйтеся, якщо ці нотатки будуть трохи незв'язними, - це всього лише чернетка, яку ви будете використовувати для подальшого написання рецензії. Цей процес повинен бути схожим на мозковий штурм для генерації нових ідей.

• **Подивіться фільм ще раз**

Якщо ви відчуваєте, що не до кінця зрозуміли фільм, подивіться його ще раз. Досить часто для написання рецензії доводиться переглядати фільм кілька разів, щоб помітити всі деталі і скласти найбільш повне і зв'язне враження про твір.

• **Пишемо рецензію**

Приступайте до написання рецензії. Тепер, коли ви зібрали всю необхідну інформацію і написали першу чернетку з вашими основними ідеями, можна приступати до фінальної стадії. Починаючи з цього моменту, варто користуватися комп'ютером для написання рецензії, навіть якщо це чернетка. Так вам буде набагато легше редагувати текст і зберігати результати виконаної роботи. Дотримуйтеся простого і зрозумілого стилю. Не варто зображати з себе великого знавця кіно (навіть якщо це так і є), кидаючись незрозумілими слівцями з жаргону кінематографістів. Рецензія має бути доступною і дотепною. Не забувайте, що читають рецензії перед переглядом фільмів. Тому висловлюючи свою думку про сюжетні повороти або про одного з героїв, опишіть у двох словах, яким чином вони вписані в загальну картину. Попереджайте читачів про спойлер (спойлер (від англ.

spoil — псувати) — інформація про книгу, фільм, музичний альбом тощо, яка розкриває сюжет ще до особистого ознайомлення з твором).

Почніть з загальних деталей. Презентуйте читачеві основну інформацію про фільм, яку ви зібрали. Не варто просто перераховувати, все, що ви знаєте про фільм і його творців - *це рецензія, а не довідник*. Тому постарайтеся подати все в захоплюючій формі, так щоб було цікаво читачеві і в той же час пізнавально.

Розкажіть про сюжет в загальних рисах, не видаючи його головних поворотів. Ця частина не повинна перевищувати 2-3 коротких абзаци. Коротко опишіть зав'язку і, можливо, основний сюжет, так щоб читачеві було зрозуміло, про що фільм і чи варто його дивитися. Не варто переказувати весь сценарій, щоб не втомити читача і не зіпсувати йому або їй враження від перегляду (якщо, звичайно, ви не хочете обговорити якісь сюжетні деталі).

Додайте критики. Після того, як ви описали зав'язку і загальну ідею фільму, можна переходити до власне рецензування, висловлюючи свої думки, враження та зауваження. Намагайтеся не просто давати оцінку чомунебудь, а підкріплювати її фактами і коротким описом. Наприклад, замість того щоб просто сказати «саундтрек відмінно підходить до картини», можна написати так: «Саундтрек, що складається в основному з класичної музики, відмінно вливався в атмосферу 18-століття». Так ви не просто висловите свою думку на той чи інший рахунок, а й одночасно ознайомите читача з іншими аспектами фільму.

Отже, ваша рецензія буде більш зв'язковою й інформативною. Підкріплюйте критику реальними прикладами, що пояснюють ваше невдоволення. Наприклад, якщо вам не сподобалася гра одного з акторів, поясніть, чому саме вона вам не сподобалася, і наведіть моменти з фільму, де це виражається найсильніше. Такий «доказ» допоможе краще зрозуміти вашу точку зору.

Закінчіть фразою, яка запам'ятовується. Останнє речення повинно бути коротким, але ємким, відображати ваші основні висновки щодо фільму. Саме наприкінці найкраще написати наскільки вам сподобався фільм і чи варто його дивитися. Наприклад: «У цілому фільм вийшов досить цікавим і захоплюючим, незважаючи на далеко не зірковий акторський склад», - цілком підходяща кінцівка.

Перечитайте все, що ви написали. Перевірте наскільки ваша рецензія зрозуміла, повна, цікава й об'єктивна. виправте всі недоладності й фактичні помилки, а також перевірте текст на орфографію і граматику.

• **Поради та застереження**

Під час написання рецензії пам'ятайте, що не варто чорнити фільм, тільки через те, що він не сподобався особисто вам. Будьте об'єктивними. Читайте рецензії інших авторів, аналізуючи їх і намагаючись зрозуміти, як досягти високої якості тексту. Не забувайте про те, що часто-густо рецензія на фільм визначається не точністю в оцінках (наскільки читач згоден з критиком), а об'єктивністю.

Використайте шкалу від одного до десяти і дайте оцінку своїй рецензії.